

LA GONELLA DE LA MARE DE DÉU DE LLUC
Homilia a la missa de la Pujada a Peu de la Part Forana,
14 de setembre de 2008

P. Jaume Reynés i Matas, msscc
Prior de Lluc

Benvolguts germans i germanes, homes i dones valents que heu pujat a peu de la Part Forana:

Vos don la benvinguda, adaptant la pregària que feia el poeta solleric D. Guillem Colom a les Noces de Diamant de la Coronació:

"Mare de Déu de Lluc, creu de tots els camins,
Mare de Déu de Lluc, terme de tants d'afanys,
beneïu un cop més els vostres pelegrins
que retornen al cap de cent vint-i-cinc anys".

Perquè vosaltres sou els pelegrins d'un Pelegrinatge perenne, que no té només 29 anys, sinó 125!. I encara més: Sou els pelegrins que retornen a Lluc des de fa cinc segles, i que continuaran pujant en els fills i els néts, quan nosaltres ja haurem arribat al cel, fins que Mallorca no s'enfonsi dins la mar!

Avui encetam l'Any Jubilar del 125è aniversari de la Coronació de la Mare de Déu de Lluc. De la Diada d'enguany a la Diada de l'any que ve. I hem volgut, des del primer moment, donar-li el to i el sentit amb una cançó inspirada en el *Llibre d'Ave Maria*, cap. 21 del beat Ramon Llull, que es definia a ell mateix com un "joglar de Nostre Senyor i de la Dona d'amors". L'antic mestre de capella de Lluc, D. Baltasar Bibiloni, li ha posat la música. Es diu *La gonella de la Mare de Déu de Lluc*, i la vos voldria presentar i comentar tot seguit en l'homilia d'aquesta missa matinerana.

L'assemblea hi canta:

"D'un drap de pietat
e de misericòrdia
Nostra Dona de Lluc
ha fet gonella,
cota e mantell,
vel e corona,
d'un drap".

És el tema de la moda, dels dissenyadors que envaeixen les pantalles, de les passarel·les de cada temporada. S'enquesta a qualsevol que passa pel carrer: "I a tu, com t'agrada vestir?". La cançó descriu "l'hàbit de nostra Dona", com un conjunt de gonella, cota i mantell, vel i corona. La *gonella* era una "peça de vestit que duïen homes i dones, composta de cos i falda més o menys llarga". La *cota*: "Vestit que portaven els homes i les dones i que arribava des del coll fins a prop dels peus" (En castellà es diuen gonela- saya, cota-túnica) (DCVB). Els més grans encara hem conegut moltes padrines pageses vestides de gonella i mocador, però antigament no era un vestit pròpiament femení. Al nostre Museu podeu visitar una magnífica col·lecció de la indumentària mallorquina, i trobareu la gonella i el gonelló, ricament brodats, que regalà la Infanta Isabel a la seva pujada al Santuari.

El beat Ramon diu que la sang que brollà del cor de Jesús "era vostra gonella e vostre mantell" (Contemplació III, 112). L'Amat (Jesús) es mostra al seu Amic (que som nosaltres, els seus seguidors) amb una roba de marca: l'entressenya "de vermells e novells vestiments" (Amic i Amat, 91). I per això l'Amic (nosaltres), hauríem de desitjar tots els jorns "vermells vestiments", per tal de dur el mateix *look* del nostre Amat (id. 262). Així "l'amat vestia son amic mantell, cota, gonella; e capell li faïa d'amor, e camisa de pensaments, e calces de tribulacions, e garlanda de plors" (id., 133). Finalment, no ens pot sorprendre que "l'amat venc (a) morir en la gonella de son amic, per ço que l'amic recobràs ço que havia perdut" (id., 30).

Quina és la significança especial de "l'hàbit de nostra Dona", del vestit de nostra Mare de Lluç?

Diu la primera estrofa:

"Enaixí com lo sol sa claredat,
tramet esperança nostra Dona als pecadors
que l'esguarden sots hàbits
de misericòrdia e pietat.
Mare revestida de gonella,
cota e mantell, vel e corona
de què nostra Dona s'entressenya".

Fa falta una mirada entrenada per contemplar nostra Dona amb el seu "hàbit de misericòrdia e de pietat" i entendre la seva bellesa misteriosa.

Diu la segona estrofa:

"Creix l'amor al pecador

amb la qual l'ama nostra Dona,
com una mare al seu infant,
e li posa una vest d'esperança.
La gonella significa contrició,
e lo mantell, satisfacció, e lo vel, perdó,
e la corona, do de glòria".

Hem quedat que Jesucrist duia vestits vermells, i ara podem afegir que el color de nostra Dona és verdós (que és el color de l'esperança), i blau cel (el color de la misericòrdia). "Una vest d'esperança" és l'entressenya (el distintiu i marca) que trobarem a Lluç. A l'abast de tothom, de justs i de pecadors. "E si lo pecador se desespera per ço com ha fets grans e molts pecats", que no deixi de mantenir les seves facultats de memòria, enteniment i estimació posades en la Mare de Déu. Perquè "lo pecador, en quant se desespera, toca la justícia de Déu que puneix los pecadors" i en tant que confia en la Mare -seva i nostra- "toca la misericòrdia e pietat". I així el pecador es converteix "de desesperança en esperança... Perquè, segons acò, a nostra Dona negun pecador no pot escapar".

Acaba dient la tercera estrofa:

"De dones vídues, d'òrfens infants,
de cavallers qui's combaten,
de mariners amb tempestat,
nostra Dona és esperança;
dels qui a tort són posats a judici,
de qui és alleuat fals testimoni,
nostra Dona és esperança;
de les dones quan són llurs fills malalts
e quan han mals marits,
nostra Dona és esperança;
e dels pobres nostra Dona és esperança".

Tracta els temes de la soledat i de la guerra, dels viatges mariners, de la justícia corrupta, de la violència de gènere... A nosaltres ens ha semblat una cançó antiga i moderna alhora, tot un programa d'espiritualitat pel nostre segle XXI.

Germans i germanes, amics tots, aquest vol esser el color de l'Any Jubilar que començam avui. Que Déu ens en faci la gràcia. Que la Mare de Déu ens vestesqui amb la seva "vest d'esperança". Que, com diu el Beat, siguem d'aquells qui "amen més ésser pobres e haver esperança que rics sense esperança, car ninguna riquesa de diners, castells, viles e ciutats no val tant com fa esperança".

Així sia.